

2018

प्रश्नपुस्तिका

वेळ : 2 (दोन) तास

Test No : 7 पेपर I

एकूण प्रश्न : 100

एकूण गुण : 200

सूचना

- (1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.
- (2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनात न विसरता बॉलपेनने लिहावा.
- (3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.
- (4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरपत्रिका सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविले जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.
(ब) ॲकॅडमीने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुदणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.
- (5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळू. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
- (6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
- (7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरापैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी ॲकॅडमीने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका ॲकॅडमीची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवारांला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पूर्विणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल. तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती ॲकॅडमीच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तींविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

SEAL

UPSC | MPSC | State Board | Magazines

All type of books are available

XEROX

Lamination & Stationary

**MPSC/UPSC
Previous Year
Question Papers**

**MPSC/UPSC
Test Series
Question Papers**

**MPSC/UPSC
Classes Notes,
Study Material**

**Banking/SSC
Online
Study Material**

We are filling all types of online forms

Address

**1005, Sai Sparsh Building,
Shop No 12, Near Lajjat Hotel
Sadashiv Peth, Pune - 30.**

0022144001 7588600008

for more study material ... visit us - www.spardhavahini.com | Join us - Telegram : @spardhavahini

1. संघ लोकसेवा आयोग राष्ट्रपतीला पुढील बाबींवर सल्ला देतो.
- नागरी सेवा आणि पदाच्या भरती संदर्भाबाबत.
  - भारत सरकारच्या अधीन काम करणाऱ्या अधिकाऱ्यांच्या अनुशासनाबाबत.
  - एका वर्षापेक्षा कमी कालावधीच्या तात्पुरत्या करण्यात आलेल्या नेमणुका.
  - नागरिकांच्या कोणत्याही मागास संवर्गासाठी नेमणूका व पदामध्ये आरक्षण ठरवताना योग्य विधाने ओळखा

1) a, b	2) b, c
3) a, b, c	4) a, b, c, d

Union public service commission advises president on following matters

- Regarding methods of recruitment of civil service and civil posts.
- Regarding disciplinary matters of civil servants working under central government.
- Regarding temporary appointment of duration less than one year
- Regarding appointment and reservation for backward class citizen

Choose correct sentences:

1) a, b	2) b, c
3) a, b, c	4) a, b, c, d

2. महाराष्ट्रातील अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमातीसाठी किती विधानसभा मतदारसंघ राखीव आहेत.

1) 23,27	2) 29,25	3) 28,22	4) 31,21

How many seats are reserved for scheduled caste and scheduled tribes in Maharashtra legislative assembly?

1) 23,27	2) 29,25	3) 28,22	4) 31,21

3. खालीलपैकी कोणते घटक समवर्ती सूचीत आहेत.

- सार्वजनिक आरोग्य व स्वच्छता
- फौजदारी व नागरी कायदा
- कृषि ,तुरुंग
- औषधे व वर्तमानपत्रे

1) a, b	2) b, c
3.) a, d	4) a, c, d

Which of the following subjects are in the concurrent list of India.

- Public health and sanitization
- civil and penal code
- Agriculture and Jail
- Drugs and newspaper

1) a, b	2) b, c
3.) a, d	4) a, c, d

4. खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर नाही?

- 1) घटनादुरुस्तीद्वारे मूलभूत हक्कांमध्ये बदल करता येतो.
- 2) घटनादुरुस्ती विधेयक मांडण्याचा अधिकार केवळ लोकसभेला आहे.
- 3) घटनादुरुस्ती मांडण्यापुर्वी राष्ट्रपतीची पूर्वसमंती आवश्यक नसते.
- 4) घटनादुरुस्ती विधेयकाला राष्ट्रपतीना संमती द्यावीच लागते.

Which of the following sentence is not correct?

- 1) Amendment can change in fundamental rights.
- 2) Constitutional amendment bill can be proposed by loksabha only.
- 3) Prior permission of president is not required for constitutional amendment bill.
- 4) President has to give his approval to constitutional amendment bill.

5. खालीलपैकी कोणते विधान अयोग्य आहेत.

- a. एखाद्या राज्यानं राज्याची राज्यभाषा निवडताना ती 8 व्या अनुसुचीतील असणे बंधनकारक आहे.
  - b. जम्मूकाश्मीर राज्याने कश्मिरी भाषेचा स्विकार केला आहे.
  - c. संसदेने सर्वोच्च न्यायालयात इंग्रजी व हिंदी भाषेच्या वापरासाठी तरतुद केली आहे.
1) a, b	2) b, c
3) a, c	4) a, b, c

Choose incorrect sentences

- a. It is binding on state to choose official language from 8th schedule only
  - b. Jammu and Kashmir has chosen Kashmiri language
  - c. Parliament has provided English and Hindi as languages in supreme court.
1) a, b	2) b, c
3) a, c	4) a, b, c

6. जोड्या जुळवा (पंतप्रधानाचे वर्णन)

a. लॉर्ड मोर्ले	I. शासनसंस्थेच्या जहाजाचा कॅप्टन
b. इवोर जेनिंग्ज	II. गौण ताऱ्यातील चंद्र
c. मुनरो	III. समानामधील पहीला
d. विल्यम हरकोर्ट	IV. गृह ज्याच्या भोवती फिरतात असा सूर्य

	a	b	c	d
1)	I	II	III	IV
2)	III	IV	I	II
3)	IV	II	I	III
4)	III	IV	II	I

Match the following (about role of Prime minister)

a.	Lord Morle	I.	Captain of the ship of state
b.	Ivove Jennings	II.	A moon among lesser stars
c.	Munro	III.	First among equals
d.	William Harcourt	IV.	Sun around which planet revolves

	a	b	c	d
1)	I	II	III	IV
2)	III	IV	I	II
3)	IV	II	I	III
4)	III	IV	II	I

7. योग्य विधान ओळखा

- 1) घटनेच्या कलम 165 मध्ये महान्यायवादी पदाची तरतुद आहे.
- 2) महान्यायवादी हे केंद्रीय कॅबिनेटचे सदस्य असतात.
- 3) महान्यायवादी पदाच्या कालवधी घटनेत निश्चित केला आहे.
- 4) महान्यायवादी यांना संसदेचे विशेषाधिकार लागू आहेत

Choose correct sentence

- 1) In art 165 of constitution , there is provision of Attorney General.
- 2) Attorney General is member of cabinet.
- 3) Tenure of Attorney General is Fixed.
- 4) Attorney General enjoys privileges of parliament.

8. लोकअंदाज समिती बाबत काय खरे नाही?

- 1) लोकअंदाज समितीची स्थापना जॉन मथाई च्या शिफारसीनुसार 1950 मध्ये करण्यात आली.
- 2) स्थापनेच्या वेळी 25 सदस्य होते. 1956 मध्ये सदस्य संख्या 30 पर्यंत वाढवण्यात आली.
- 3) मंत्री समितीचा सदस्य होऊ शकतो
- 4) काटकसर संस्थात्मक सुधारणा, प्रशासकीय सुधारणा हे तिचेकार्य आहे.

What is incorrect about Public Estimate committee ?

- 1) It was established in 1950 as per recommendation of John Mathai.
- 2) There were 25 members at the time of establishment. In 1956 membership increased to 30.
- 3) Minister can be member of Committee
- 4) It suggest economies in estimates, improvement in organization, administrative reforms.

9. खालीलपैकी कोणते विधाने बरोबर आहेत.

- a. उपराष्ट्रपतीना पदावरून दुर करण्याची कारणे घटनेत दिली नाहीत.
- b. उपराष्ट्रपतीना पदावरून दुर करण्याचा ठराव प्रथम राज्यसभेमध्ये मांडता येतो.
- c. त्यासाठी ठराव लोकसभेने व राज्यसभेत विशेष बहुमताने संमत करावा लागतो.
- d. अशा ठरावास राष्ट्रपतीनी 14 दिवसांच्या आत संमती घ्यावी

- 1) b, c
- 2) b, d
- 3) a, b
- 4) a, c

Which of the following statements are true

- a. No grounds are mentioned for removal of Vice-president
- b. Resolution proposing removal of Vice-president is firstly put in Rajya sabha
- c. Said resolution has to be passed by special majority in Loksabha and Rajyasabha
- d. President has to give assent in 14 days to the said resolution

- 1) b, c
- 2) b, d
- 3) a, b
- 4) a, c

10. न्यायाधिकरणे संदर्भात अयोग्य विधान ओळखा

- 1) न्यायाधिकरणे चा समावेश 42 व्या घटनादुरुस्तीनुसार 1976 मध्ये करण्यात आला.
- 2) संसदेने त्यासाठी प्रशासकीय न्यायाधिकरणे कायदा 1985 संमत केला.
- 3) महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरणे स्थापना 1991 मुंबई येथे करण्यात आली.
- 4) न्यायाधिकरणाचे कार्य नागरी पध्दतसंहिता 1908 नुसार चालते.

Consider following statements regarding Tribunal and choose Incorrect statements:

- 1) Provision regarding tribunal made by 42nd amendment in 1976.
- 2) Parliament passed administrative tribunal act 1985.
- 3) Maharashtra administrative tribunal was established in 1991 in Mumbai
- 4) Functioning of tribunal is done according to civil procedure code 1908

11. सर्वोच्च न्यायालयाचा प्रारंभिक अधिकारक्षेत्रात कोणते तंटे येतात.

- a. केंद्रशासन विरुद्ध एक किंवा अनेक घटकराज्ये.
  - b. घटक राज्यातील आपापसातील तंटे.
  - c. केंद्र व राज्य जल विवाद.
1) a, b	2.) b, c
3) a, c	4) a, b, c

Which of the following comes under original jurisdiction of Supreme court.

- a. Centre versus state
  - b. State versus state
  - c. Centre and state water dispute
1) a, b	2.) b, c
3) a, c	4) a, b, c

12. निवडणूक सुधारणाविषयक समिती खालील पैकी कोणाच्या अध्यक्षतेखाली नेमण्यात आली होती.

1) सरकारीया	2) मदन मोहन पंछी
3) दिनेश गोस्वामी	4) कुलदीपसिंह

Election Reform commission was appointed under chairmanship of-

1) Sarkaria	2) Madan Mohan Punchhi
3) Dinesh Goswami	4) Kuldeep sinh

13. ' भवंतर भुगतान योजना ' ही कोणत्या राज्याने लागू केली आहे?

1) उत्तर प्रदेश	2) राजस्थान
3) मध्य प्रदेश	4) झारखंड

Which state has started 'Bhavantar Bhugtan Yojana'

1) Uttar Pradesh	2) Rajasthan
3) Madhya Pradesh	4) Jharkhand

14. प्रधानमंत्री उज्वला योजने संदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या.

- a. सदर योजना ही महिला व बालविकास मंत्रालया मार्फत राबवली जाते.
  - b. सदर योजनेचे लाभार्थी हे किशोरवयीन मुली आहेत.
- अयोग्य विधाने ओळखा.
1) फक्त a	2) फक्त b
3) a आणि b	4) दोन्ही नाही

Consider following statements regarding Pradhan Mantri Ujjawala Yojana '

- a. It is implemented by ministry of women and child
- b. Target Beneficiary are adolescent girls

Choose incorrect sentence

1) Only a	2) Only b
3) Both a and b	4) None of above.

15. अयोग्य विधान ओळखा.

- 1) महाराष्ट्राचे लिंग गुणोत्तर हे भारताच्या लिंग गुणोत्तरापेक्षा कमी आहे.
- 2) महाराष्ट्राच्या लोकसंख्या वाढीचा दर हा भारतापेक्षा कमी आहे.
- 3) महाराष्ट्रातील ग्रामीण लोकसंख्येचे प्रमाण हे भारताच्या ग्रामीण लोकसंख्याच्या तुलनेने कमी आहे.
- 4) महाराष्ट्राचा साक्षरता दर हा भारताच्या साक्षरता दरापेक्षा जास्त आहे.

Chose incorrect sentence.

- 1) Maharashtra sex ratio is less than India's sex ratio
- 2) Maharashtra's population growth rate is less than India's growth rate.
- 3) Proportion of rural population in India is more than Maharashtra
- 4) Literacy rate in Maharashtra is more than India.

16. स्मार्ट सिटी योजनेत महाराष्ट्रातील कोणते शहर समाविष्ट नाहीत?

a. ठाणे	b. उल्हासनगर
c. सोलापुर	d. कल्याण डोंबिवली
e. कोल्हापुर	
1) a, b, e	2) b, c, e
3) b, e	4) a, d, e

Which of following city is not included in 'smart city Mission'

a. Thane	b. Ulhasnagar
c. Solapur	d. Kalyan-Dombivali
e. Kolhapur	
1) a, b, e	2) b, c, e
3) b, e	4) a, d, e

17. ' महाराष्ट्र मानव विकास निर्देशांक 2012' नुसार खालीलपैकी कोणता जिल्हा सर्वात कमी मानवी विकास असलेला आहे?

1) गोंदिया	2) नंदुरबार	3) बीड	4) गडचिरोली

According to 'Maharashtra Human development report 2012' which of following district is lowest HDI.

- 1) Gondia   2) Nandurbar   3) Beed   4) Gadchiroli

18. भारतमाला योजनेविषयी खालील विधाने विचारात घ्या.

- सदर योजना ही महामार्ग विकासाशी संबंधीत आहे.
- सदर योजनेत नवीन रस्ते बांधणे तसेच जुन्या रस्त्यांची क्षमतावृद्धी करण्यासाठी तरतुद आहे.
- योजनेतून सीमाभाग व आंतरराष्ट्रीय संपर्क रस्ते वगळण्यात आले आहेत.

1) a, b	2) b, c
3) a, c	4) a, b, c

Consider following statements regarding Bharat mala scheme.

- Scheme is related with highway development.
- Scheme intends to build new roads as well as improve efficiency of old roads.
- Border and International connectivity roads are not included in scheme.

1) a, b	2) b, c
3) a, c	4) a, b, c

19. लोकसंख्या लाभांशाच्या स्थितीबाबत खालील कोणत्या गोष्टी घडतात?

- वैयक्तिक बचत वाढते
- श्रम पुरवठा वाढतो
- मानवी भांडवलाची गुणवत्ता वाढते
- अवलंबित्व गुणोत्तर कमी होते

1) a, b, c	2) b, c, d
3) a, c, d	4) a, b, c, d

Which of following things occur during demographic dividend.

- Increase in personal saving
- Increase in labor supply
- Increase in dependency ratio
- Decrease in dependency ratio.

1) a, b, c	2) b, c, d
3) a, c, d	4) a, b, c, d

20. संयुक्त राष्ट्रसंघाच्या 'सहस्रक विकास उद्दिष्ट्ये' मध्ये खालील पैकी कोणती उद्दिष्ट्ये होती.

- प्रतिदिन 1 \$ पेक्षा कमीवर जगणाऱ्या लोकांचे प्रमाण अर्ध्यावर आणणे.
- सुरक्षित पिण्याचे पाण्याची सोय नसलेल्या लोकांचे प्रमाण समुळ नष्ट करणे.
- शिक्षणाच्या सोयीमध्ये लिंग समानता आणणे.
- जंगलाचे प्रमाण 33% पर्यंत वाढवणे.

1) a, c	2) b, d
3) a, c, d	4) a, b, c, d

Which of the following are targets under United Nations ' Millennium Development goals'?

- Half the population living on less than 1.5/day.
- Eradicate the proportion of population having no access to safe drinking water.
- Achieve gender equality in access to education.
- Increase forest cover to 33%

1) a, c	2) b, d
3) a, c, d	4) a, b, c, d

---

21. 1977 च्या औद्योगिक धोरणामध्ये कशावर भर देण्यात आला.

- अवजड उद्योग
- सार्वजनिक क्षेत्र उद्योग
- आधुनिक तंत्रज्ञान उद्योग
- लघु व मध्यम उद्योग

Industrial policy 1977 focused on

- Heavy Industry
- Public sector Industry
- Modern Technology Industry
- Small and medium Industry

---

22. खालील पैकी कोणती उखाजा (LPG) धोरणाची वैशिष्ट्ये आहेत?

- निर्यात आधारित वृद्धी
- परवाना धोरणापासून मुक्ती
- परकीय गुंतवणकीस खुली मान्यता
- लघु व मध्यम उद्योगाला विशेष संरक्षण

1) a, b, c	2) b, c, d
3) a, c, d	4) a, b, c, d

मूल्यांकन

- एनाकन**
Enter to Learn, Leave to Serve.

मूल्यांकन
Enter to Learn, Leave to Serve.

- मूल्यांकन**
Enter to Learn, Leave to Serve.

मूल्यांकन
Enter to Learn, Leave to Serve.

- मूल्यांकन**
Enter to Learn, Leave to Serve.

मूल्यांकन
Enter to Learn, Leave to Serve.

- मूल्यांकन**
Enter to Learn, Leave to Serve.

मूल्यांकन
Enter to Learn, Leave to Serve.

- मूल्यांकन**
Enter to Learn, Leave to Serve.

मूल्यांकन
Enter to Learn, Leave to Serve.

- मूल्यांकन**
Enter to Learn, Leave to Serve.

मूल्यांकन
Enter to Learn, Leave to Serve.

- मूल्यांकन**
Enter to Learn, Leave to Serve.

26. 'लिंगो' ही प्रस्तावित वेधशाळा अमेरिकेनंतर प्रथमच बाहेर देशात होणार आहे. ती महाराष्ट्रातील कोणत्या जिल्ह्यात प्रस्तावित आहे?

- 1) औरंगाबाद   2) पुणे   3) हिंगोली   4) नागपूर

'LIGO' Proposed observatory is first outside USA. In which district of Maharashtra it is proposed?

- 1) Aurangabad   2) Pune   3) Hingoli   4) Nagpur

27. 'दण्डार' ही लोककला महाराष्ट्राच्या कोणत्या भागात साजरी केली जाते?

- 1) कोकण   2) खानदेश   3) मराठवाडा   4) विदर्भ

'Dandar' folk art is celebrated in which part of Maharashtra.

- 1) Konkan   2) Khandesh   3) Marathawada   4) Vidarbha

28. 'कासव' या राष्ट्रीय पुरस्कार विजेत्या चित्रपटाचे दिग्दर्शक कोण?

- 1) संजय पाटील   2) रवी जाधव
3) सुमित्रा भावे   4) इरावती हर्षे

Who is the director of National Award winning movie, 'Kasav'?

- 1) Sanjay Patil   2) Ravi Jadhav
3) Sumitra Bhawe   4) Iravati Harshe

29. 'मांगी-तुंगी' या प्रसिद्ध जैन लेण्या कोणत्या जिल्ह्यात आहेत?

- 1) धुळे   2) जळगाव   3) नाशिक   4) औरंगाबाद

Famous Jain Caves 'Mangi-Tungi' are located in which district?

- 1) Dhule   2) Jalgaon   3) Nashik   4) Aurangabad

30. सुरुवातीच्या काळात पृथ्वीच्या भूप्रदेश लॉरेशिया व गोंडवाना या प्रदेशामध्ये विभागला होता. त्यातील गोडवाना भूभागामध्ये खालीलपैकी कोणाचा समावेश होतो?

a. दक्षिण अमेरिका	b. आफ्रिका
c. आशिया	d. ऑस्ट्रेलिया
e. भारत द्वीपकल्प	f. अंटार्क्टिका
1) a, b, c, d, e	2) b, c, d, e, f
3) a, c, d, e, f	4) a, b, d, e, f

Earlier all major landmasses of earth were divided into Laurasia and Gondwana land.

Which of the following landmasses were parts of Gondwana Land?

a. South America	b. Africa
c. Asia	d. Australia
e. Indian Subcontinent	f. Antarctica
1) a, b, c, d, e	2) b, c, d, e, f
3) a, c, d, e, f	4) a, b, d, e, f

31. खालील विधाने लक्षात घ्या

- भाबर प्रदेश हा शिवालिकच्या पायथ्याशी आढळतो.
- भाबर हे सर्वसाधारणपणे अरुंद पट्ट्यात आहे.
- तराई प्रदेश हा प्रवाहाच्या लुप्त होण्यासाठी ओळखला जातो.

बरोबर विधाने ओळखा:

1) a , b आणि c	2) a आणि b
3) a आणि c	4) b आणि c

Consider the following statements

- The Bhabar region lies along the foot of the Siwaliks region.
- The Bhabar is generally a narrow belt.
- The Tarai is marked by disappearance of the streams.

Identify Correct statements;

1) a, b and c	2) a and b
3) a and c	4) b and c

32. खालील नकाशात दाखविलेले स्थानिय वारे ओळखा:

1) A-चिली, B-सिरक्को	2) A-सिरक्को, B-मिस्ट्रल
3) A-बोरा, B-खामसिन	4) A-मिस्ट्रल, B-सिरक्को

Identify the correct local winds shown in the map bellow:

1) A-chili B-Sirocco	2) A-Sirocco, B-mistral
3) A-Bora, B-Khamsin	4) A-mistral, B-sirocco

33. पुढील विधानांचा विचार करा.

- अॅसिड लाव्हामध्ये सिलिकाचे प्रमाण हे अधिक असते.
- बेसिक लाव्हा हा घट्ट असतो.
- बेसिक लाव्हामध्ये सिलिकाचे प्रमाण हे जास्त असते.
- अॅसिड लाव्हा हा प्रवाही नसतो.

- a व b बरोबर तर c व d चूक
- a व c बरोबर तर b व d चूक
- a व d चूक तर b व c बरोबर
- b व c चूक तर a व d बरोबर

Consider the following statements.

- Acidic lava has more of silica content.
- Basic lava is thick in nature.
- Basic lava has more silica content.
- Acidic lava is not fluid in nature.

- a and b are correct but c and d are incorrect.
- a and c are correct but b and d are incorrect.
- a and d are incorrect but b and c are correct.
- b and c are incorrect but a and d are correct.

34. जोड्या लावा:

स्तंभ-A	स्तंभ-B
a. बिस्त दोआब	i) रावी व चिनाव नद्यामधील मैदान
b. बारी दोआब	ii) चिनाव व झेलम नद्यामधील मैदान
c. रेचना दोआब	iii) बिआस व रावी नद्यामधील मैदान
d. चाझ दोआब	iv) बिआस व सतलज नद्यामधील मैदान

	(a)	(b)	(c)	(d)
1)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)
2)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
3)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)
4)	(i)	(iv)	(ii)	(iii)

Match the following :

Column-A					Column-B	
a.	Bist Doab				i)	Plane between Ravi and Chinab rivers
b.	Bari Doab				ii)	Plane between Chinab and Jhelum rivers
c.	Rechna Doab				iii)	Plane between Bias and Ravi rivers
d.	Chaj Doab				iv)	Plane between Bias and Satluj rivers
-
	(a)	(b)	(c)	(d)
1)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)
2)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
3)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)
4)	(i)	(iv)	(ii)	(iii)

35. जोड्या लावा.

स्तंभ I					स्तंभ II	
जिल्हा					टेकड्या / डोंगर रांगा	
a.	सोलापूर				I)	सातपुडा, गाविलगड
b.	गोंदिया				II)	अजिंठा, सातमाळा
c.	अमरावती				III)	महादेव, बालाघाट
d.	औरंगाबाद				IV)	नवेगांव, दरकेसा
-
	(a)	(b)	(c)	(d)
1)	III	I	IV	II
2)	III	IV	I	II
3)	IV	III	I	II
4)	II	IV	III	I

Match the following :

Column I		Column II	
District		Hills / Hilly Ranges	
a.	Solapur	I)	Satpuda, Gawilgad
b.	Gondia	II)	Ajintia, Satmala
c.	Amaravati	III)	Mahadeo, Balaghat
d.	Aurangabad	IV)	Navegaon, Darkesa

	(a)	(b)	(c)	(d)
1)	III	I	IV	II
2)	III	IV	I	II
3)	IV	III	I	II
4)	II	IV	III	I

36. 48^0 अक्षांश रेखा कोणत्या देशांमधली सीमा रेखा आहे?

1) उत्तर आणि दक्षिण कोरिया	2) यू.एस.ए. आणि कॅनडा
3) यू.एस.ए. आणि मेक्सिको	4) भारत आणि चीन

48th parallel of latitude forms the boundary between:

1) North Korea and South Korea	2) USA and Canada
3) USA and Mexico	4) India and China

37. खालीलपैकी कोणता एक शीत प्रवाह नाही ?

1) पेरु प्रवाह	2) कामचतूका प्रवाह
3) फाल्कलँड प्रवाह	4) ब्राझील प्रवाह

Which of the following is not a cold current?

1) Peru current	2) Kamchatka current
3) Falkland current	4) Brazil current

38. खालीलपैकी कोणता जमातीचा समूह मूळचा अंदमान आणि निकोबार द्वीपसमूहावरचा नाही?

1) ओंग	2) जरावास	3) काडर	4) शॉम्पेन्स

Which of the following tribal group is not indigenous to Andaman and Nicobar islands?

1) Onges	2) Jarawas	3) Kadars	4) Shompens

39. खालीलपैकी कोणती अक्षरे कोपेनच्या हवामान वर्गीकरणानुसार 'सव्हाना' चे प्रतिनिधित्व करतात?

1) Bs	2) Aw	3) As	4) Am

As per the Koepens climate classification the Savanna is represented by which of the following letters?

1) Bs	2) Aw	3) As	4) Am

40. सर्वात जास्त क्षारता असणारा जलाशय म्हणजे _____.

1) व्हॅन सरोवर	2) मृतसमुद्र
3) सांभार सरोवर	4) ग्रेटसाल्ट सरोवर

The water body with highest salinity is:

1) Lake Van	2) Dead Sea
3) Lake Sambhar	4) Great Salt Lake

41. _____ येथे जगातील सर्वात लांब रेल्वे जाळे आहे.

1) संयुक्त राज्य अमेरिका	2) चीन
3) रशिया	4) जर्मनी

_____ has the world's longest railway network.

1) United States of America	2) China
3) Russia	4) Germany

42. विसंगत जोडी ओळखा?

1) शिवसागर - कोयना	2) गांधीसागर - चंबळ
3) नाथसागर - गोदावरी	4) कृष्णराजसागर- कृष्णा

Identify the mismatch :

1) Shiv sagar- Koyna	2) Gandhi sagar- Chambal
3) Natha sagar- Godavari	4) Krishnaraj sagar- Krishna

43. _____ ची सीमा सर्वाधिक राज्यांशी संलग्न आहे.

1) मध्य प्रदेश	2) उत्तर प्रदेश
3) छत्तीसगड	4) आसाम

_____ Shares its boundary with maximum number of states.

1) Madhya Pradesh	2) Uttar Pradesh
3) Chhattisgarh	4) Assam

44. चेन्नई ते कोलकाता रस्ते मार्गाने (कमीत कमी अंतराचा) यात्रा करताना येणाऱ्या नद्यांचा योग्य क्रम खालीलप्रमाणे कोणता?

1) कृष्णा-कावेरी-गोदावरी-महानदी-सुवर्णरेखा
2) पेरियार-कृष्णा-गोदावरी-महानदी-सुवर्णरेखा
3) पेन्नरू-कृष्णा-गोदावरी-महानदी-सुवर्णरेखा
4) पेन्नरू-कृष्णा-गोदावरी-सुवर्णरेखा-महानदी

While taking the shortest route from Chennai to Kolkata, Which among the following is correct sequence of rivers that you cross?

- 1) Krishna-Kaveri-Godavari-Mahanadi-Suvarnarekha
- 2) Periyar-Krishna-Godavari-Mahanadi-Suvarnarekha
- 3) Penneru-Krishna- Godavari-Mahanadi-Suvarnarekha
- 4) Penneru-Krishna- Godavari-Suvarnarekha- Mahanadi

45. जगातील पहिले राष्ट्रीय उद्यान कोणते?

1) येलोस्टोन नॅशनल पार्क	2) मानस राष्ट्रीय उद्यान
3) कॉर्बेट राष्ट्रीय उद्यान	4) माउंट केनिया राष्ट्रीय उद्यान

First National Park in the world is _____.

1. Yellowstone National Park	2) Manas National Park
3. Corbett National Park	4) Mount Kenya National Park

46. 'कोरल ब्लिचिंग' (Coral Bleaching) ही समस्या निर्माण होण्यामागील प्रमुख कारणे कोणती?

a. वाढते सागरी प्रदूषण व तेलगळतीचे प्रसंग	
b. जागतिक तापमानवाढ	
c. सागरी आम्लीकरण	
1) फक्त a	2) फक्त a आणि b
3) फक्त b आणि c	4) a, b आणि c

What are the major reasons of Coral Bleaching?

a. Growing Ocean Pollution and incidences of Oil Spill	
b. Global Warming	
c. Ocean Acidification	
1) a only	2) a and b only
3) b and c only	4) a, b and c

47. 'कॅम्पा' (CAMP) म्हणजे खालीलपैकी काय आहे?

- 1) कोऑर्डिनेटेड अँग्रीकल्चर मॅनेजमेंट अँड प्लानिंग अथॉरिटी
- 2) कोऑपरेटिव्ह अँग्रीकल्चर मॅनेजमेंट अँड प्लानिंग अथॉरिटी
- 3) कॉम्पेनसेटरी अँफॉरेस्टेशन मॅनेजमेंट अँड प्लानिंग अथॉरिटी
- 4) कोऑपरेटिव्ह अँफॉरेस्टेशन मॅनेजमेंट अँड प्लानिंग अथॉरिटी

CAMPA refers to which among the following?

- 1) Coordinated Agriculture Management and Planning Authority
- 2) Cooperative Agriculture Management and Planning Authority
- 3) Compensatory Aforestation Management and Planning Authority
- 4) Cooperative Aforestation Management and Planning Authority

48. फोटोकेमिकल स्मॉग खालील घटकांतील अभिक्रियेने निर्माण होतो.

- 1) NO_2 , O_3 व PAN सूर्यप्रकाशाच्या सानिध्यात.
- 2) CO , O_2 व PAN (Peroxy Acetyl Nitrate) सूर्यप्रकाशाच्या सानिध्यात.
- 3) CO , CO_2 व NO_2 कमी तापमानास.
- 4) सायंकाळी NO_2 , O_3 व CO यांचे जास्त प्रमाण

Photochemical Smog is created due to reaction among the following.

- 1) NO_2 , O_3 and PAN in sunlight.
- 2) CO , O_2 and PAN (Peroxy Acetyl Nitrate) in sunlight.
- 3) CO , CO_2 and NO_2 at low temperature.
- 4) In the evening when concentration of NO_2 , O_3 and CO is more.

49. एंडोसल्फानवरील बंदीशी संबंधित असणारा खालीलपैकी करार कोणता आहे?

1) स्टॉकहोम करार	2) बॅसेल करार
3) रोटटरडॅम करार	4) हेलसिंकी करार

Which among the following is a convention related to ban on Endosulfane?

1) Stockholm Convention	2) Basel Convention
3) Rotterdam Convention	4) Helsinki Convention

50. परिस्थितीकीय अनुक्रमण प्रक्रियेतील खालील टप्प्यांचा विचार करा.

a. उजाडीकरण	b. स्पर्धा
c. जीवप्रजाती आक्रमण	d. प्रतिक्रिया
e. क्लायमॅक्स टप्पा	

वरील टप्प्यांचा योग्यक्रमकोणता?

1) a - b - c - d - e	2) a - c - d - b - e
3) a - c - b - d - e	4) a - d - c - b - e

Consider the following stages in Ecological Succession.

a. Nudation	b. Competition
c. Invasion	d. Reaction
e. Climax	

What is the correct sequence of above stages?

1) a - b - c - d - e	2) a - c - d - b - e
3) a - c - b - d - e	4) a - d - c - b - e

51. ज्येष्ठ अभिनेते शशी कपूर यांचे नुकतेच निधन झाले. त्यांच्या विषयी खालील माहिती विचारात घ्या.
- a) त्यांचे खरे नाव बलवीरराज कपूर हे होते.
- b) ते पृथ्वीराज कपूर यांचे सर्वात धाकटे पुत्र होते.
- c) त्यांनी आग, संग्राम, आवारा या चित्रपटात बालकलाकार म्हणून काम केले.
- d) 'न्यू दिल्ली टाइम्स' या चित्रपटातील भूमिकेसाठी सर्वोत्कृष्ट अभिनेत्याचा राष्ट्रीय पुरस्कार 1986 मध्ये मिळाला तर 2015 मध्ये त्यांना दादासाहेब फाळके पुरस्कार मिळाला.
- पर्याय:

1) फक्त a, b आणि c	2) फक्त b, c आणि d
3) फक्त a, c आणि d	4) a, b, c आणि d

Veteran actor Shashi Kapoor died recently. Consider the following statements about him.

- a) His original name was Balbirraj Kapoor.
- b) He was the youngest son of Prithviraj Kapoor.
- c) He worked as child artist in Aag, Sangram, Awara movies.
- d) In 1986, he won the National award for best actor for his role in the movie 'New Delhi Times' whereas in 2015 he won the prestigious Dadasaheb Phalke Award.

Options:

1) a, b, and c only	2) b, c, and d only
3) a, c and d only	4) a, b, c and d

52. योग्य जोड्या जुळवा.

व्यक्ती	क्षेत्र
A) होमी व्यारावाला	I) वकीली
B) स्नेहलता श्रीवास्तव	II) प्रशासन
C) मीराबाई चानू	III) फोटोग्राफी
D) कपिला हिंगोरोनी	IV) वेटलिफ्टिंग

पर्याय:

	A	B	C	D
1)	III	I	II	IV
2)	II	I	IV	III
3)	III	II	IV	I
4)	I	II	III	IV

Match the pairs correctly.

Personality	Area of work
A) Homi Vyarawala	I) Advocate
B) Snehlata Shrivastava	II) Administration
C) Mirabai Chanu	III) Photography
D) Kapila Hingorani	IV) Weightlifting

Options:

	A	B	C	D
1)	III	I	II	IV
2)	II	I	IV	III
3)	III	II	IV	I
4)	I	II	III	IV

53. नुकतेच चंद्रावरील एका ज्वालामुखीय खड्ड्याला (क्रेटर) कोणत्या भारतीय वैज्ञानिकाचे नांव देण्यात आले?

1) सर सी.व्ही.रमन	2) जगदीशचंद्र बोस
3) एस. चंद्रशेखर	4) लालजी सिंह

A Crater on Moon was recently named after which Indian Scientist?

1) Sir C.V. Raman	2) Jagdishchandra Bose
3) S. Chandrashekhar	4) Lalji sinh

54. नॅशनल क्राईम रेकॉर्ड ब्युरोने 2016 च्या जाहीर केलेल्या आकडेवारी नुसार योग्य विधाने ओळखा.

- सर्वाधिक गुन्हे झालेल्या राज्यांच्या क्रमवारीत महाराष्ट्राचा तिसरा क्रमांक आहे.
- भ्रष्टाचाराच्या गुन्हांच्या संख्येच्या बाबतीत महाराष्ट्राचा प्रथम क्रमांक आहे.
- बेपत्ता होण्याच्या घटनांमध्ये महाराष्ट्राचा प्रथम क्रमांक आहे.
- सायबर गुन्हेगारीत मुंबई शहराचा प्रथम क्रमांक आहे

पर्याय:

1) फक्त a आणि b	2) फक्त b आणि c
3) फक्त c आणि d	4) a, b, c आणि d

Identify the correct statements regarding National Crime Records Bureau's 2016 statistics.

- Maharashtra ranks third in the list of states with maximum number of crimes.
- In terms of corruption crimes Maharashtra ranks first.
- In terms of number of missing persons Maharashtra ranks first.
- Mumbai tops in terms of number of cyber crimes.

Options:

1) a and b only	2) b and c only
3) c and d only	4) a, b, c and d

55. 14 ऑक्टोबर 1956 ला डॉ. आंबेडकरांना बौद्ध धर्म दीक्षा देण्याच्या कार्यक्रमात किती बौद्ध भिखवूंचा समावेश होता?

1) एक	2) तीन	3) पाच	4) सात

How many Buddhist monks were involved in ceremony of Dr.Ambedkar's embrace of Buddhism on 14th October 1956?

1) One	2) Three	3) Five	4) Seven

56. 2017 मध्ये भारताचा बॅडमिंटनपटू किदंबी श्रीकांतने एका वर्षात 4 सुपर सिरीज जिंकून इतिहास घडवला. खालीलपैकी कोणत्या देशांतील सुपर सिरीज श्रीकांतने जिंकल्या?

a) इंडोनेशिया	b) ऑस्ट्रेलिया	c) डेन्मार्क
d) फ्रान्स	e) भारत	

पर्याय:

1) फक्त a, b, c आणि d	2) फक्त b, c, d, आणि e
3) फक्त a, c, d आणि e	4) फक्त a, b, c आणि e

In 2017, Indian Badminton player Kidambi Srikant created history by winning four super series titles in a year. In which among the following countries did Srikant win super series.

a) Indonesia	b) Australia	c) Denmark
e) France	f) India	

Options:

1) a, b, c and d only	2) b, c, d and e only
3) a, c, d, and e only	4) a, b, c, and e only

57. 'इंग्लोरियस एम्पायर : व्हॉट दि ब्रिटिश डीड टू इंडिया' या पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत ?

1) रामचंद्र गुहा	2) शशी थरूर
3) एम. जे. अकबर	4) तवलीन सिंग

Who is the author of the book 'Inglorious Empire: What British did to India' ?

1) Ramchandra Guha	2) Shashi Tharoor
3) M. J. Akbar	4) Tavleen Singh

58. खनिज तेल आणि नैसर्गिक वायू यांच्या शोध व उत्पादनावर बंदी घालणारा जगातील पहिला देश कोणता?

- 1) नॉर्वे   2) स्वीडन   3) फ्रान्स   4) नेदरलँड्स

Which is the first country to ban the exploration and production of crude oil and natural gas?

- 1) Norway   2) Sweeden   3) France   4) Netherlands

59. डिसेंबर 2017 मध्ये ओखी चक्रीवादळाने थैमान घातले होते. त्याच्या विषयी योग्य विधाने निवडा.

a) ओखी हे नाव बांग्लादेशाने दिले.

b) ओखीचा अर्थ डोळा असा होता.

- 1) फक्त a   2) फक्त b
3) a आणि b दोन्ही   4) a नाही आणि b नाही.

In December 2017, Ockhi cyclone created havoc. Choose the correct statements regarding it.

a) Ockhi was the name given by Bangladesh.

b) Ockhi means an Eye.

- 1) a only   2) b only
3) Both a and b   4) Neither a nor b

60. ' वासेनार अरेंजमेंट ' विषयी अयोग्य विधान ओळखा.

- 1) पारंपारिक शस्त्रास्त्रे आणि दुहेरी वापरक्षम वस्तू व तंत्रज्ञान यांच्या निर्यातीवर नियंत्रण ठेवणारा हा बहुपक्षीय गट आहे.
2) याचे मुख्यालय व्हिएन्ना येथे आहे.
3) भारत याचा 42 वा सदस्य देश बनला.
4) चीन हा याचा निरीक्षक देश आहे.

Identify the incorrect statement regarding Wassenar Arrangement.

- 1) It is a multilateral export control regime for conventional arms and dual use goods and technologies.
2) It is headquartered at Vienna.
3) India became its 42nd member.
4) China is its observer country.

61. धनेश महोत्सव कोणत्या राज्यामध्ये आयोजित केला जातो.

- 1) नागालँड   2) आसाम   3) मेघालय   4) त्रिपुरा

Hornbill festival is organised in which state?

- 1). Nagaland   2) Assam   3) Meghalaya   4) Tripura

62. जेव्हा एखादा मनुष्य पृथ्वीच्या सभोवतालच्या सॅटेलाइटमध्ये फिरतो तेव्हा
- 1) त्याचे वस्तुमान शून्य होते परंतु वजन स्थिरच राहते
  - 2) वस्तुमान स्थिर राहील पण वजन शून्य होईल
  - 3) वस्तुमान आणि वजन दोन्ही स्थिर राहतात
  - 4) वस्तुमान आणि वजन दोन्ही शून्य राहतात

When a man circles round the earth in a satellite, then

- 1) His mass becomes zero but weight remains constant
- 2) Mass remains constant but weight becomes zero
- 3) Both mass and weight remain constant
- 4) Both mass and weight remain zero

-
63. खुल्या तलावातील पाणी गरम उन्हाळ्यातही थंड राहते कारण
- 1) पाण्याते सतत होणारे बाष्पीभवन
  - 2) पाणी वातावरणापेक्षा जास्त वेगाने उष्णता उत्सर्जित करते
  - 3) पाणी वातावरणापेक्षा कमी वेगाने उष्णता शोषून घेते
  - 4) पाणी वातावरणापेक्षा उष्णता अधिक जलदगतीने शोषून घेते

The water in an open pond remains cool even in hot summer because

- 1) Of continuous evaporation of water
- 2) Water radiates heat more rapidly than the atmosphere
- 3) Water absorbs heat less rapidly than the atmosphere
- 4) Water absorbs heat more rapidly than the atmosphere

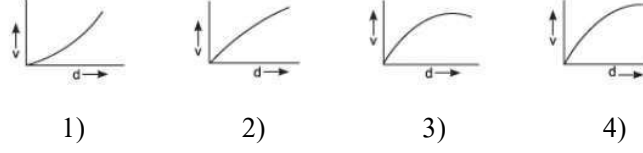
-
64. जेव्हा प्रकाश एका बंद खोलीत एका लहान छिद्रातून आत येतो, तेव्हा बाहेरच्या इमारतीची प्रतिमा भिंतीवर उलटी दिसते, कारण

- 1) छिद्र एक बहिर्गोल लेन्स म्हणून कार्य करते
- 2) प्रकाश छिद्राच्या कडा येथे वक्रता घेते
- 3) प्रकाश सरळ रेषेत प्रवास करतो
- 4) छिद्र एक अंतर्गोल लेन्स म्हणून कार्य करते

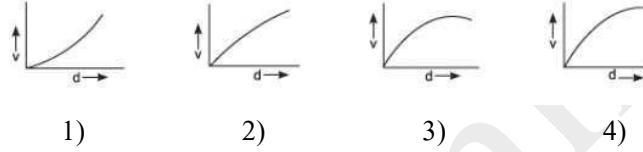
When light enters a closed room through a small hole in the door, the image of an outside building appears as inverted on the opposite wall. This is because

- 1) The hole acts as a convex lens
- 2) Light takes curvature at the edges of the hole
- 3) Of rectilinear propagation of light
- 4) The hole acts as a concave lens

65. 5 हजार मीटरच्या उंचीवरून उंचीवरून एक पॅराशूटिस्ट उडी मारतो. त्याची घसरणगती 'v' आणि कापलेले अंतर 'd' यांच्यातील संबंध ही आकृती उत्तम दर्शविते.

A parachutist jumps from a height of 5000 metres. The relationship between his falling speed 'v' and the distance fallen through 'd' is best represented as

66. a. सारख्या आकाराच्या कापलेल्या काचेपेक्षा हिरा जास्त चकाकतो
b. हिऱ्याचा अपवर्तनांकित सूचकांक काचेच्या पेक्षा कमी आहे
1) दोन्ही योग्य, b हे a चे स्पष्टीकरण आहे
2) दोन्ही योग्य, b हे a चे स्पष्टीकरण नाही
3) a योग्य, b अयोग्य
4) a अयोग्य, b योग्य
- a. A diamond sparkles more than a glass imitation cut to the same shape.
b. The refractive index of diamond is less than that of glass.
1) Both true, and b is the correct explanation of a
2) Both true, but b is not a correct explanation of a
3) a is true, but b is false
4) a is false, but b is true
67. पांढऱ्या पेशींची संख्या कमी झाल्याचा परिणाम म्हणजे
1) अँटीबॉडीज ची कमतरता
2) अँटिजेन्समध्ये वाढ
3) अँटीबॉडीज मध्ये वाढ
4) काही बदल होत नाही

Decrease in white blood cells results in

- 1) Decrease in Antibodies
- 2) Increase in Antigens
- 3) Increase in Antibodies
- 4) No change

68. उंच डोंगराळ प्रदेशात नाकामधून रक्तस्त्राव होतो कारण

- 1) रक्त केशिकांमधील दाब बाहेरील दाबापेक्षा जास्त असतो
- 2) उच्च उंचीवरील दबाव हा मैदानी क्षेत्रापेक्षा जास्त असतो
- 3) उच्च उंचीवर रक्त दाब वाढतो
- 4) उच्च उंचीवर रक्त दाब कमी होतो

In high mountain regions bleeding through nose occurs because

- 1) The pressure of the blood capillaries is higher than the outside pressure
- 2) The pressure at high altitudes is greater than that in the plains
- 3) The blood pressure increases at high altitudes
- 4) The blood pressure decreases at high altitudes

69. खालीलपैकी कोणते आवरण किरणोत्सर्गोपासून विकसनशील गर्भाचे रक्षण करतो ?

1) उल्ब	2) अपरापोषिका
3) जरायु	4) यौल्क सॅक

Which one of the following is a membrane that protects the developing embryo from desiccation?

1) Amnion	2) Allantois
3) Chorion	4) Yolk sac

70. फुफ्फुसांच्या धमनीमध्ये कार्बन डायऑक्साइड वाहून नेणारे रक्त असते तर इतर सर्व रक्तवाहिन्या ऑक्सिजनयुक्त असतात. तरीही तिला धमनी म्हणतात कारण,

- 1) तिची रचना धमनी सारखी असते.
- 2) ती हृदयापासून रक्त दूर नेते
- 3) ती हृदयापासून रक्ताचे वाहन करते
- 4) ती फुफ्फुसाकडून हृदयाकडे रक्त वाहन करते

Pulmonary artery carries carbon dioxide laden blood while all other arteries carry oxygenated blood. It is still called an artery because,

- 1) Its structure is like that of a artery
- 2) It carries blood away from heart
- 3) It transports blood towards the heart
- 4) It brings blood from lungs to heart

71. पिट्यूटरी ग्रंथी _____ आढळते

1) माने मध्ये	2) मेंदूच्या तळाशी
3) पोटाच्या खाली	4) मूत्रपिंडांच्या जवळ

The pituitary gland is found _____

1) in the neck	2) at the base of the brain
3) beneath the stomach	4) near the kidneys

72. योग्य जोडी जुळवा

	प्रजाती	वर्ग
a.	फुलपाखरू	I. मोलुस्क
b.	स्टारफिश	II. आर्थ्रोपोडा
c.	गांडुळ	III. कोरडाटा
d.	गोगलगाय	IV. ऍनेलिडा
-
	a	b	c	d
1)	I	IV	III	II
2)	II	IV	I	III
3)	II	III	IV	I
4)	I	III	II	IV

Match the correct pairs

	Species	kingdom
a.	butterfly	I. Mollusca
b.	Starfish	II. Arthropoda
c.	Earthworm	III. Chordata
d.	Snail	IV. Annelida
-
	a	b	c	d
1)	I	IV	III	II
2)	II	IV	I	III
3)	II	III	IV	I
4)	I	III	II	IV

73. खालीलपैकी कोणता वनस्पतीसाठी आवश्यक पोषक घटक नाही ?

1) बोरॉन	2) झिंक
3) सोडियम	4) तांबे

Which one of the following is not an essential micronutrient for plants?

1) Boron	2) Zinc
3) Sodium	4) Copper

74. हत्तीमध्ये कोणती/कोणत्या संवेदना उच्च विकसित असतात?

a. गंध	b. श्रवण
c. दृष्टी	
1) फक्त a	2) फक्त a आणि b
3) a, b आणि c	4) वरील पर्यायांपैकी नाही

Which of the following senses are highly developed in Elephants?

a. Smell	b. Hearing
c. Sight	
1) a Only	2) a and b Only
3) a, b and c	4) None of the Above options

75. खालीलपैकी कोणती जीवनसत्त्व 'बी कॉम्प्लेक्स' समूहाशी संबंधित नाही ?

1) थायमीन	2) रेटिनॉल
3) फॉलिक ॲसिड	4) रायबोफ्लेविन

Which of the following nutrients is **not** associated with 'B-complex' group ?

1) Thiamine	2) Retinol
3) Follic Acid	4) Rayboplavin

76. a. एक काठी तिरपी पाण्यात बुडवलेली आहे. जर एका बाजूने पाहिले असता, काठी लहान दिसते व पाण्याच्या पृष्ठभागाच्या ठिकाणी वाकलेली दिसते.

b. काठीपासून येणारा किरण पाण्याच्या कणांमुळे पसरतो व काठी लहान व वाकलेली असल्याचा आभास होतो.

1) दोन्ही बरोबर, b हे a चे बरोबर स्पष्टीकरण आहे.
2) दोन्ही बरोबर, b हे a चे बरोबर स्पष्टीकरण नाही.
3) a बरोबर, b चूक
4) a चूक, b बरोबर

- a. A stick is dipped in water in at slanting position. If observed sideways, the stick appears short and bent at the surface of water.
- b. A light coming from the stick undergoes scattering from water Molecules giving the stick a short and bent appearance.
- 1) Both true and b is the correct explanation of a.
- 2) Both true, but b is not a correct explanation of a.
- 3) a is true, but b is false
- 4) a is false, but b is true

77. परागकणांचे परागकोशापासून त्यात फुलाच्या बीजांड पर्यंत वाहन करण्याला _____ म्हणतात.

1) स्वपरागण	2) ओव्यूलेशन
3) परपरागण	4) फर्टीलायझेशन

The transfer of pollen grains from Anther to the Stigma of the same flower is

1) self pollination	2) ovulation
3) cross pollination	4) fertilization

78. खालीलपैकी कशाचे किलोज्यूल प्रति ग्रॅम मध्ये सर्वात जास्त उष्मांक मूल्य आहे ?

1) इथेनॉल	2) मिथेन
3) कोळसा	4) लाकूड

Which one among the following has the highest calorific value in terms of kJ/gram?

1) ethanol	2) Methane
3) charcoal	4) wood

79. अग्निशामकांमध्ये कार्बन डायऑक्साईडला आग नियंत्रित करण्यासाठी सोडले जाते. कार्बन डायऑक्साईड _____ आणि _____ चे उत्पादक आहे, जे अग्निशामकांमध्ये साठवले जाते.

- 1) सोडियम हायड्रोजन कार्बोनेट, सल्फ्यूरिक आम्ल
- 2) कॅल्शियम ऑक्सीक्लोराईड, सोडियम कार्बोनेट
- 3) कॅल्शियम क्लोराईड, कॅल्शियम सल्फेट
- 4) कॅल्शियम ऑक्साईड, हायड्रोक्लोरिक ऍसिड

In fire extinguisher, carbon dioxide is released to control fire. Carbon dioxide is the product of _____ and _____ which is stored in fire extinguisher.

- 1) sodium hydrogencarbonate , sulphuric acid
- 2) calcium oxychloride, sodium carbonate
- 3) calcium chloride, calcium sulphate
- 4) calcium oxide, hydrochloric acid

80. प्राण्यांच्या पाठीवर असलेले पट्टे ----- चेसंकेत आहेत

- 1) वीण सवयी
- 2) अन्न सवयी
- 3) गुहेत राहणे
- 4) सभोवताली असलेल्या वातावरणाशी त्वचेचा रंग जुळवणे

Stripes on the back of the animals are the indication of

- 1) Mating habit
- 2) Food habit
- 3) Cave dwelling
- 4) Matching of skin colour with surroundings

81. साखरेचे प्रमाण जास्त असलेला मध खराब होत नाही, कारण-

- 1) त्याच्यामध्ये जीवाणूंच्या हल्ल्यापासून संरक्षण देण्यासाठी नैसर्गिक ॲन्टिॲक्सिडंट असते.
- 2) High Osmotic Strength असलेल्या द्रव्यामध्ये जीवाणू सक्रीय राहू शकत नाही. (पाणी बाहेर टाकले गेल्यामुळे)
- 3) ॲक्सिजनच्या पूर्ण कमतरतेमुळे जीवाणु सक्रियपणे जिवंत राहू शकत नाहीत.
- 4) कोणतेही नाही

Honey that has high concentration of sugar does not decay because

- 1) It contains natural antioxidant that prevents bacteria attack
- 2) Bacteria cannot survive in an active state in a solution of high osmotic strength as water is drawn out
- 3) Bacteria cannot survive in an active state as it is totally deprived of oxygen
- 4) None of these

82. भक्ती चळवळीतील सगुण पंथाशी खालीलपैकी कोण कोण संबंधीत होते??

a. चैतन्य	b. कबीर
c. मिराबाई	d. तुलसीदास
1) a,b,c,d	2) a,c, फक्त
3) a,c,d फक्त	4) कोणतेही नाही

Who among the following were belonging to Saguna school of Bhakti movement?

a. Chaitanya	b. kabir
c. Mirabai	d. Tulasidas
1) a, b, c, d	2) a and c only
3) a, c, d only	4) None of the above

83. लॉर्ड विल्यम बेंटिक यांच्याबद्दल खालीलपैकी कोणती विधाने योग्य आहेत?

- a. 1829 मध्ये त्यांनी सती 'आत्महत्या' म्हणून घोषित केले.
  - b. त्यांनी गोंड समाजातील नरबळी प्रथेवर बंदी घातली.
1) a फक्त	2) b फक्त
3) दोन्ही	4) कोणतेही नाही

Which of the following statements regarding Lord William Bentick is/are correct?

- a. He passed resolution in 1829 which declared 'sati' as 'suicide'.
  - b. He banned the practice of human sacrifice among Gonds.
1) a only	2) b only
3) both	4) None

84. 1928 मध्ये महिला राष्ट्रीय संघ या संस्थेची स्थापना कोणी केली?

1) सरोजिनी नायडू	2) लतिका घोष
3) बसंती देवी	4) प्रभावती बोस

Who among the following founded the organization named 'Mahila Rashtriya sangha' in 1928?

1) Sarojini Naidu	2) Latika Ghosh
3) Basanti Devi	4) Prabhavati Bose

85. खालील वर्णनातून व्यक्तीला ओळखा

- a. त्यांनी लाहोरमधील ओरिएंटल कॉलेज मध्ये अरबी शिकवले.
  - b. म्युनिच विद्यापीठातून त्यांनी 'पर्शियातील तत्त्वमीमांसेचा विकास' या विषयासाठी पीएच डी मिळविली.
  - c. त्यांनी 'हिमालय' या कवितेतून 'राष्ट्रवाद' आणि हिंदू-मुस्लीमांची एकता याला प्रोत्साहन दिले.
1) खान अब्दुल गफर खान	2) हसरत मोहनी
3) सय्यद अहमद खान	4) मोहम्मद इकबाल

Identify the person from following description

- a. He taught Arabi language in Oriental college of Lahore.
  - b. He got Ph D from Munich university for his thesis in subject 'Development of metaphysics in Persia'.
  - c. He promoted nationalism and unity of Hindu-Muslims in his poem 'Himalaya'.
1) Khan abdul Gafar Khan	2) Hasarat Mohani
3) Syed Ahmed Khan	4) Mohammad Iqbal

86. a. 1857 नंतर इंग्रजांनी भारतीयांना अर्ध निग्रो आणि अर्ध गोरिला असे दाखविण्यास सुरुवात केली.
b. हे ब्रिटिश 'वंशवादात्मक श्रेष्ठत्व धोरण' चा एक भाग होते.
1) दोन्ही योग्य, b हे a चे योग्य स्पष्टीकरण आहे
2) दोन्ही योग्य, b हे a चे योग्य स्पष्टीकरण नाही
3) a योग्य; b अयोग्य
4) a अयोग्य; b योग्य

- a. After 1857, British started showing Indians as half Negro and half Gorilla.
b. It was a part of British 'Racial Superiority' policy.
1) Both correct, b is the correct explanation of a
2) Both correct, b is not the correct explanation of a
3) a correct; b incorrect
4) a incorrect; a correct

87. जहालमतावाद्याच्या मागण्या स्पष्ट करताना "सुधारणा नव्हे, परिवर्तन ही देशाची नवीन मागणी आहे" असे कोण म्हणाले?

1) बाळ गंगाधर टिळक	2) अरविंद घोष
3) लाला लाजपत राय	4) बिपिन चन्द पाल

Who said, "It is not reforms, but re-form, which is the new cry in the country" while stating demands of extremist nationalists?

1) Bal Gangadhar Tilak	2) Aurobindo Ghosh
3) Lala Lajapat Rai	4) Bipin Chandra Pal

88. योग्य जोड्या जुळवा

	लेखक	साहित्य
a.	कल्याणा	I. राजतरंगिणी
b.	बाणा	II. हर्षचरित
c.	वात्सायन	III. कामसूत्र
d.	राजशेखर	IV. काव्यमीमांसा

	a	b	c	d
1)	I	II	III	IV
2)	I	IV	III	II
3)	II	IV	III	I
4)	IV	I	II	III

Match the pairs

Writer				Text
a.	kalhana			I. Rajatarangini
b.	Bana			II. Harshcharita
c.	Vastayana			III. Kamasutra
d.	Rajashekhara			IV. Kavyamimansa
	a	b	c	d
1)	I	II	III	IV
2)	I	IV	III	II
3)	II	IV	III	I
4)	IV	I	II	III

89. खालील कोणती सिंधु संस्कृतीची शहरे म्हणून ओळखली जात असत?

a. हडप्पा	b. मोहेंजोदोरो
c. रोपार	d. बाणावली
e. लोथल	
1) a आणि b फक्त	2) a,b,e फक्त
3) a,b,d,e फक्त	4) a,b,c,e, फक्त

Which one among the following were regarded as cities of the Indus Valley civilization ?

a. Harappa	b. Mohenjodaro
c. Ropar	d. Banawali
e. Lothal	
1) a and b only	2) a, b, e only
3) a, b, d, e only	4) a, b, c, e only

90. खालीलकोणती विधाने योग्य आहेत?

a. पाटलीपुत्र शहराचा कारभार 30 सदस्य म्युनिसिपल कार्पोरेशन द्वारे चालविण्यात येत असे	
b. आयुष्याच्या शेवटी, चंद्रगुप्त मौर्य बौद्ध धर्माचे अनुयायी बनले.	
1) फक्त a	2) फक्त b
3) दोन्ही	4) कोणतेही नाही

Which one of the following statements is/are correct?

a. City of Pataliputra was run by a 30 member municipal corporation.	
b. Towards the end of life, Chandragupta Maurya became follower of Buddhism	
1) a only	2) b only
3) both	4) neither

91. संगम युगातील कोणते बंदर मोती निर्यात करण्यासाठी प्रसिद्ध होते?
1) मुजिरिस	2) कोरकाई
3) पुहार	4) मासूलीपट्टनम

In Sangam era, which port was famous for exporting the pearls?

1) Muziris	2) Korkai
3) Puhar	4) Masulipatnam

92. मध्ययुगीन भारतामध्ये 'पिट्रा दूरा' खालीलपैकी कोणत्या क्षेत्राशी संबंधित होते?
1) स्थापत्यकला	2) संगीत
3) साहित्य	4) चित्रकला

In medieval India, 'Pietra dura' is related to which one of the following fields?

1) Architecture	2) Music
3) Literature	4) Painting

93. दायमाबाद या महाराष्ट्रातील अहमदनगर जिल्ह्यातील ठिकाणासंबंधी अयोग्य विधान ओळखा.
- a. येथे नवाश्मयुग, हडप्पा संस्कृती, ताम्रपाषाण संस्कृती दिसून येतात.
- b. मात्र, जोर्वे संस्कृतीच्या खाणाखुणा येथे सापडत नाहीत.
1) फक्त a	2) फक्त b
3) a व b दोन्ही	4) न a न b

Identify the incorrect statement/s with reference to Daymabad- a place in Ahmednagar district of Maharashtra.

- a. Neolithic, Harappa and Chalcolithic cultures are evident here.
- b. But, Jorve culture is not evident here.
1) a only	2) b only
3) Both a and b	4) Neither a nor b

94. a. तो एक कुशल योद्धा होता.
- b. त्याने आक्रमणाच्या धोरणाचा अवलंब साम्राज्य विस्तारासाठी केला.
- c. याच्या दरबारात कालीदास हा विद्वान होता.
- d. तो एक विद्वान व कवी म्हणूनही प्रसिद्ध.
- e. त्याने नागवंशाच्या राज्यकन्येशी विवाह केला.
- वरीलपैकी कोणती विधान/ने गुप्तवंशाच्या राजा समुद्रगुप्त याच्याशी संबंधित नाहीत?
1) फक्त a, b, d	2) फक्त c, d, e
3) फक्त b व c	4) फक्त c व e

- a. He was a great warrior.
- b. He adopted the policy of invasion for expansion of empire.
- c. Kalidas was a scholar in his court.
- d. He was a famous scholar and poet.
- e. He married to the princess of Naga dynasty.

Which among the above statements is not related to Gupta king Samudragupta?

1) a, b, d only	2) c, d, e only
3) b and c only	4) c and e only

95. छत्रपती शिवाजी महाराजांनी केलेल्या कार्याचा योग्य कालक्रम लावा.

a. आग्रा भेट	b. राज्याभिषेक
c. सूरतेची लूट	d. अफजल खानाचा वध
1) a, b, c, d	2) c, b, a, d
3) d, c, a, b	4) d, a, c, b

Rearrange the works of Shivaji Maharaj chronologically.

a. Agra visit	b. Coronation
c. Plunder of Surat	d. Assassination of Afjhal Khan
1) a, b, c, d	2) c, b, a, d
3) d, c, a, b	4) d, a, c, b

96. _____ यांनी असहकाराचा मार्ग सुचवला. प्रशासन चांगल्या रितीने चालण्यास आपणच मदत करतो असे त्यांचे प्रतिपादन होते. तुम्ही दलित असाल तर आपल्या शक्तीला ओळखून प्रशासन ठप्प करू शकता असे त्यांचे म्हणणे होते.

1) म. गांधी	2) डॉ. आंबेडकर
3) लोकमान्य टिळक	4) महर्षी वि.रा. शिंदे

_____ suggested path of non-cooperation. He rendered that good administration is possible only because of us. According to him, if you are Dalit then you can paralyze the administration by realizing your power.

1) Mahatma Gandhi	2) Dr. Ambedkar
3) Lokamanya Tilak	4) Maharshi V. R. Shinde

97. _____ चा चार्टर कायदा ज्यामध्ये गुलामगिरी समाप्त करण्याचे कलम तसेच नियुक्ती करताना भेदभाव समाप्त करण्याचे कलम अत्यंत महत्वाचे होते.

1) 1793 चा चार्टर कायदा	2) 1813 चा चार्टर कायदा
3) 1833 चा चार्टर कायदा	4) 1853 चा चार्टर कायदा

Abolition of slavery and end of discrimination in appointments were the features of _____ charter act

1) Charter act 1793	2) Charter act 1813
3) Charter act 1833	4) Charter act 1853

98. योग्य जोड्या लावा.

काँग्रेस अधिवेशन	अध्यक्ष
a. 1888- अलाहाबाद	i. आल्फ्रेड वेब
b. 1889-बॉम्बे	ii. हेन्री कॉटन
c. 1894- मद्रास	iii. जॉर्ज युल
d. 1904- बॉम्बे	iv. विल्यम वेडरबर्न
-
a	b	c	d
1) iv	iii	ii	i
2) iii	iv	i	ii
3) iii	iv	ii	i
4) i	ii	iii	iv

Match the correct pairs.

Congress session	President
a. 1888- Allahabad	i. Alfred Webb
b. 1889 - Bombay	ii. Henry Cotton
c. 1894 - Madras	iii. George Yule
d. 1904- Bombay	iv. William wedderburn
-
a	b	c	d
1) iv	iii	ii	i
2) iii	iv	i	ii
3) iii	iv	ii	i
4) i	ii	iii	iv

99. खालील विधाने वाचून योग्य पर्याय निवडा.

- a. ऑटॉरम हा स्वतः भिल्लांसोबत राहू लागला. खाऊ लागला, नाचू लागला. तो त्यांच्याशी एकजीव झाला, त्याने इंग्रज लोक किती प्रामाणिक आहेत हे भिल्लांना पटवून देण्याचा प्रयत्न केला त्याचा इंग्रजांना उपयोग झाला.
- b. मराठवाड्यात औरंगाबाद जिल्ह्यात भिल्ल लोकांनी कोनार राव यांच्या नेतृत्वाखाली इंग्रजांविरुद्ध बंड केले.

वरीलपैकी कोणते विधान योग्य आहे?

1) फक्त a	2) फक्त b
3) a आणि b दोन्ही	4) न a न b

Read the following statements carefully and choose the correct option:

- Otram himself started to live, eat and dance with Bhils. He became one among them. He tried to convince Bhils about the honesty of British, which benefited British.
- Bhils revolted against British under leadership of Konar Rao in Auranagabad District of Marathwada.

Which of the above statement is/are correct?

1) a only	2) b only
3) Both a and b	4) Neither a nor b

100. सार्वजनिक काका यांच्याबद्दल काय खरे नाही?

- त्यांनी दुष्काळावर उपाययोजना म्हणून दुष्काळ समिती नेमण्याचा आग्रह सरकारकडे धरला. त्यानुसार कर्डे यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती नेमली.
- त्यांनी वासुदेव फडके यांचा उच्च न्यायालयात बचाव केला.
- त्यांच्या पत्नी सरस्वतीबाई यांनी स्त्री विचाराची सभा स्थापन केली.
- 1878 च्या व्हर्नाकुलर प्रेस ॲक्टला त्यांनी विरोध केला.

Which of the following is not correct about Sarvajanic Kaka?

- He insisted government to appoint famine commission as a solution for famine. Accordingly, a committee under chairmanship of Karde was appointed.
- He defended Vasudev Phadke in High Court.
- His wife Saraswatibai established an association for feminist thought.
- He opposed the vernacular act 1878.

Shree Book Centre

श्री बुक सेंटर Shree Book Centre

Rajyaseva comprehensive 3rd, 15 feb 2018							
Answerkey							
1	1	26	3	51	4	76	3
2	2	27	4	52	3	77	1
3	#	28	3	53	2	78	2
4	2	29	3	54	4	79	1
5	4	30	4	55	4	80	4
6	2	31	2	56	1	81	2
7	4	32	4	57	2	82	3
8	3	33	4	58	3	83	3
9	3	34	1	59		84	2
10	4	35	2	60		85	4
11	1	36	2	61		86	1
12	3	37	4	62		87	4
13	3	38	3	63		88	1
14	3	39	2	64		89	3
15	#	40	1	65		90	1
16	3	41	1	66		91	2
17	2	42	4	67		92	1
18	1	43	2	68		93	2
19	4	44	3	69		94	4
20	1	45	1	70	2	95	3
21	4	46	4	71	2	96	3
22	1	47	3	72	3	97	3
23	4	48	1	73	3	98	2
24	1	49	1	74	2	99	2
25	2	50	3	75	2	100	2

Shree Book Centre

Shree Book Centre

Shree Book Centre

Proprietor

Shree Book Centre